1875. II. évfolyam. 73. szám. Debreczen, Szerda, április 14.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
Egész évre . 10 frt.
Félévre . . 5 frt.
Negyedévre . 2 frt 50 kr.
Egy hóra . 1 frt.
Előfizethetni helyben a kiadóhivatalban, a **városi könyvnyomdában**, (városház-épület, az udvarban balra;) azután Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseikben, vidéken a postahivataloknál.

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdászati s társadalmi lap.

A DEBRECZENI SZABADELVŰPÁRT KÖZLÖNYE.

Hirdetési dij:
öt hasábos petitsor 5 krajczár. Nagyobb terjedelmü s többizben megjelenő hirdetményeknél leengedés történik. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nyilttéri közlemények minden sora 20 kr. A hirdetmények a szerkesztői irodában vétetnek fel. *Az előfizetési s hirdetményi pénzek a kiadóhivatalba*, a lap szellemi részébe tartozó közlemények a szerkesztőségi irodába „Tisza"-bankház (Főpiacz, 1584. szám a. földszint jobbra) czimezendők.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Budapest, április 13.

Bizony majd el is felejtettük volna már azon zajos és viharos jeleneteket, a melyeket az országházban az ultrák egyszer másszor, a pártok egyesülése előtt előidéztek; majdnem ugy látszott, hogy a békés munkásság szent lelke szállotta meg a nemzet atyáit átalában.

A szélbalok, a függetlenek handabandája már annyira megszokott valami, hogy garázdáskodásaikon egyszerüen napi rendre szokott térni a ház.

Hogy azonban nagyon meg ne találjuk szokni a ház ünnepélyes méltóságteljes hangulatu müködését, arról a nemzetiségi képviselőknek látszott szent kötelessége lenni gondoskodni.

Ugyan ki ne emlékeznék még vissza a hirhedt Polit urra, kinek mult évi vakmerő beszéde közfelháborodást idézett elő az egész országban, s kit akkor a ház harsogó viharos éljenzései között Tisza Kálmán utasitott hatalmasan rendre.

Ez a nemzetiségi dühös apostol ugylátszik már elfeledte az akkor kapott hatalmas leczkét, s ismét nem akar megférni a bőrében.

A mai ülésen ugyanis a szinházi törvényjavaslat tárgyaltatott, s Polit ur, a philippii hős a ház közmegbotránkozására csodálkozását fejezte ki a felett, hogy miképen kerülhet a képviselőház elébe, a magyar nemzeti szinház ügye. Ezt csak azon körülményből magyarázhatja meg magának, hogy a képviselőház többsége Magyarországot magyar nemzeti államnak tartja, holott az n e m z e t i s é g i á l l a m. Az, amit a ház többsége határozott, hogy ez az ország a magyarok országa, az nem felel meg a valóságnak, mert ezen országban más nemzetiségek tulnyomó számban vannak a magyarok felett. „Kényszeritsék önök az ezen országban lakó millionyi tótokat, szerbeket, sat, arra, hogy magyarok legyenek! (Roppant zaj.) Végül kijelenti, hogy ugyan azon joggal, a melylyel a magyar nemzeti szinház ügye a ház elébe hozatott, a szerb nemzeti szinház ügye is ide lenne hozható. Ez okból tiltakozik a beterjesztett törvényjavaslat ellen.

Ime tehát, akad vakmerő örjöngő a magyar képviselőházban, ki még azt is kétségbe meri vonni, hogy Magyarország nemzeti állam.

Szégyen gyalázat, hogy az országházában ily káromlás hangozhatik el, egy képviselőnek ajakáról!

E vétkes káromlásra Tisza Kálmán belügyminiszter felelt meg, — meg felelt ugy, a mint az tőle várhatta, remélte mindenki, erőteljesen.

Elmondá, hogy a t. képviselőt az országházban elmondott szavaiért megvédi a törvényhozás szentsége, de ha az ország házán kivül hirdetne hasonló tanokat, akkor meg fog győződni arról, hogy a mely peczben azt megfogja próbálni, minden álnok áskálódás daczára lesz ereje a magyar államnak ellenségeit összetiporni.

Leirhatlan a lelkesedés, mit a belügyminiszter eme szavai előidéztek az országházában, s mi szentül hiszszük és reméljük hogy ezen lelkesedés az egész hazában visszhangozni fog, s örömmel fog üdvözöltetni a belügyminiszter ezen erőteljes fellépése, melylyel igazolta azt, hogy erélyesen, vas kezekkel fog sujtani tudni ott, hol a nemzetiségek magyar állam-ellenes törekvéseinek gyökerükben való elfojtásáról lesz szó.

Ideje is már valahára, hogy oly egyének kezeiben látjuk a kormányhatalmat, kik férfias, hazafias bátorsággal mernek, kötelességök szerint sikra szállani a vakmerők ellen, kik eddig a legpártiálisabb érdekek előmozditása végett nem egyszer lábbal tapodták, s megtagadták az ország legszentebb érdekeit.

Philippinél találkozunk — mondá a mult évben Polit ur, — s ime hamarabb bekövetkezett óhajtása mint gondolá, — találkozott Philippinél — egy hatalmas magyar belügyminiszterrel, s a leczke a mit ettől megérdemelve kapott, azt hiszszük el fogja venni kedvét nem csak Polit urnak, hanem elvtársainak is attól, hogy a magyar állam egysége ellen egyhamar ismét ily vakmerő és szemtelen támadást intézzenek.

+ **Az országgyülés** illetékes körökből jött hirek szerint néhány hét mulva fel fog oszlattatni. Ő felsége az eddig szorosan megtartott programm szerint csak május hó 13-kán reggel érkezik Bécsbe. Május 16-án pedig már a pünkösdi ünnepek kezdődnek, ha tehát a felség az országgyülést még ezen ünnepek előtt akarja berekeszteni, megérkezése után azonnal le kell utaznia Budapestre.

Gyulafehérvárott ápril 12-én román értekezlet tartatott, melyen mintegy 40 román vett részt. Zártkörü tanácskozásban az határoztatott, hogy Szebenbe nagy gyülés hivassék össze, mely a románok álláspontja s actióba lépése felett végleg határozzon.

× **A képviselőház** zárszámadási bizottsága ápril 12-én délutáni 5 órakor tartott ülésében az 1870 dik évi zárszámadásokat vette tárgyalás alá. A bizottság a fölmentvényt megadni javasolta. A legközelebbi gyülés csütörtökön fog tartatni.

— **A párisi „Figaró" Andrássy Gyula** grófról, kit állitólag Velenczében látott, igy ir: „A kiváncsiság és az érdek természetesen az ausztriai császár személyére irányult, de egy jó rész Andrássy grófra is esett, ezen egykor lázadó magyarra, aki jelenleg ugyanazon fejedelemnek minisztere, a ki a halálos itéletét aláirta volt. Nagy és égető események kieszközlék megkegyelmeztetését s jelenleg az állam politikáját igazgatja. E személyiség érdemes a tanulmányozásra, mint valódi typusa egy magyarnak; Andrássy nagy és alapos ember erős kézzel és finom lábakkal. Ereiben mindazonáltal német vér is foly, mivel n e m b a r n a, hanem s z ő k e feje négyszögletes, zeg-zugos, arczcsontjai igen kiszögellők, bajusza sürü, s orra hegyes. Szemei sötétkékek s valóságos villámokat szórnak. — Andrássy nagy fecsegő, szeretetreméltó, s mint jó törzsből származott nemes ember, igen mozgékony. — Tegnap nem kevesett fecsegett a szép velenczei nőkkel."

+ **Horn Ede** képviselőjelöltsége. A Hermina-téren ülésező terézvárosi clubb szombaton tartott ülésében dr. Kakujai, Schvarz, Weisz, Bobula, Chorin s többek felszólalására elhatározta, hogy a szabadelvü-párthoz csatlakozik, s a kormánynak bizalmat szavaz. Ezután Koller Albin inditványára Horn Edét képviselőjelöltül proclamálták s 25 tagu küldöttséget választottak, mely erről Hornt értesitse.

+ **A kinevezett közjegyzők** által jelentékeny megtakaritást ér el a kormány. Van köztük **22** királyi törvényszéki biró, **1** királyi táblai pótbiró, **5** járásbiró, **10** aljárásbiró, **7** törvényszéki jegyző, **2** törvényszéki aljegyző, **4** királyi ügyész, **5** királyi alügyész, **3** telekkönyvvezető, **2** pénzügyérségi ügyész; **1** osztálytanácsos, **5** fogalmazó, **4** fogalmazó segéd, **2** miniszteri titkár. Tehát **73** állami hivatalnok. Továbbá van **2** polgármester, **3** főjegyző, **1** aljegyző, **1** pénztárnok, **1** megyei ügyész, **1** szolgabiró, **1** szolgabirósegéd, **2** árvaszéki ülnök. Tehát **12** municipalis tisztviselő. Van továbbá **2** képviselő, **2** jogtanár és épen **100** ügyvéd. De az utóbbi qualifikaczio mellett az illetőknek lehet más foglalkozásuk is. Igy van betöltve 189 közjegyzői állomás. A birói és ügyvédi kar sokat vesztett; de a kormány takarékossági czéljaiban nagyon elő lesz mozditva; mert az állambudget 73 egyén fizetésével és nyugdijigényével van megkönnyebbitve. És a kinevezett hivatalnokok legkisebb fizetési kategóriáit és lakpénzét véve számitásba, a nyugdijigényektől eltekintve, évenkint 126,600 frttal könnyebbült az állampénztár. Ha pedig a különböző kategóriákat tekintetbe vesszük, bátran mondhatjuk a megtakaritást 130 ezer frtnak.

+ **Egy velenczei magánlevél** nyomán irja a „P. Ll." a következőket: Itt egy versio kering, mely szerint Ferencz József császár és király a következő szavakat intézte volna Victor Emanuelhez első találkozásuk alkalmával: „Azért választottam találkozásunk helyeül Velenczét, mert e város volt az utolsó, melyről kormányom lemondott s ezzel meg akartam mutatni az egész világnak, hogy Ausztria ö r ö k r e lemondott Olaszországra való minden igényéről." Ez az „örökre" volt az, mely az olasz király toasztjában viszhangot talált. — Midőn Viktor Emanuel elmondá pohárköszöntését, a „bonheur" szónál látható megindulással megakadt s kifejező kézmozdulattal ismételte azt nyomatékosan, mi alatt uralkodónk barátságosan intett a fejével s a toaszt végével szivélyesen koczczintott az olasz királylyal. — Uralkodónk mondásaiból hiteles emberek még a következőt is emlegetik: „Ama csodálatos események, melyek gyorsan követve egymást, Olaszországot egységhez és függetlenséghez juttatták, oly benyomást tesznek reám, mintha valamely magasabb hatalomtól származtak volna, mely előtt meghajolni kötelességemnek érzem."

AZ ORSZÁGHÁZBÓL.

A k é p v i s e l ő h á z ü l é s e a p r. 13-án.

** A tegnapi országgyülésen a bányaadó s a fogyasztási adóknak s a métermértékeknek alkalmazása tárgyában az előző napon elfogadott törvényjavaslatok harmadszori felolvasása megtörténvén, azok elfogadtattak s a főrendi házhoz áttétettek.

Következett a budapesti nemzeti szinház homlokzatának és bérházának kiépitéséről, az arra szükséges törlesztési kölcsönnek és a bérház adómentességének engedélyezéséről szóló törvényjavaslat.

A vita folyamában P o l y t is szólott s egyenesen kimondotta, hogy ő Magyarországot nem nemzeti, hanem nemzetiségi államnak tartja, mire T i s z a Kálmán a ház osztatlan lelkesült éljenzése között hatalmas rendreutasitást adott.

S i m o n y i Ernő felszóllalása is érdekes mozzanatra adott alkalmat, amennyiben t. i. ő a volt belügyminisztert vád alá akarta helyezni, miután a nemzeti szinház bérházát a képviselőház megkérdezése előtt kezdte épittetni. Szavaira Tisza Kálmán felelt s ügyes nyilatkozata ismét találkozott a ház tetszésével.

KÜLFÖLD.

+ **Francziaország**. A berlini „Post" legujabban nagyon harczias stylusban kezdett Francziaország ellenagitálni. Hanem a párisi hirlapok e hangra legkevésbbé sem rettentek meg, sőt páratlan tapintatossággal csak könnyedén válaszolgatnak reá. Ugy a hivatalos közlönyök, mint a pártok organumai is e mellett erősen hangsulyozzák, hogy Francziaországban jelenleg a kormány, a kamara, a sajtó és a nép egyaránt szükségesnek találják a békét, s ezért mindazt mellőzendőnek tartják, mi azt veszélyeztethetné. Hogy minden harczias szellemü irányzat megczáfoltassék, az „Agence Havas" egy hivatalos jegyzék közzétételével dementalja, illetőleg helyreigazitja a „Köln. Zt." azon hirét, hogy az 1870-ik évi korosztály hadköteleseinek hazabocsáttatása egyszerre beszüntettetett volna. E helyreigazitás megmagyarázza, hogy e hazabocsátás annál kevésbé volt most beszüntethető, miután még meg sem kezdetett, s szabály-szerüleg csak is augusztus 10-én fog megkezdődni. Végül azon tény, hogy mult szombaton Mac-Mahon s neje az összes miniszterekkel, s a párisi mindkét praefect s mindkét gouverneurrel együtt a német követnél volt ebéden, ugy hiszszük legkevésbé sem igazolja azok félelmének alaposságát, kik egy hevesvérü német journalista harczias szellemü czikkét elolvasva, már az európai békét látják fenyegetve.

× **Spanyolország.** A spanyol kormány jelenleg avval foglalkozik, hogy egyetemi tanárokat vitet fogságba. Legujabban Agiarate és Salmeron urakat részesité e sorsban. A florenczi „Epoca" jelenti, hogy a spanyol papság legujabb időben teljesen elpártolt Don Carlostól. Ennek ellenében a berlini „Germania"-nak Rómából következőleg irnak: Agencia Stefani azon távirati sürgönye, melyszerint a nuntius a pápától arra nézve kapott volna utasitást, hogy XII. Alfonzót pártfogolja, nem egyéb, mint képtelen hazugság. A pápa tehát carlista maradt volna? A berlini „Post" közleményeket hoz a carlisták részére történt legutóbbi fegyverszállitásokra vonatkozólag. Állitólag csak a Themseről 88 hegyiágyut, s 66000 drb kézifegyvert kaptak. Itt természetesen az a kérdés merül fel, hogy aztán valjon ki fizet mindezekért?

A MAGYAR TUD. AKADÉMIA.

** A magy. tud. akademia természettudományi és mathematicai osztálya hétfőn apr. 12-kén d. u. 5 órakor ülést tartott.

Ez alkalommal dr. K l u g Nándor egyetemi magán tanár „A szinekről indirect hatás mellett" czimü értekezését olvasta fel.

Ezután T h a n Károly terjesztett elő négy rövidebb közleményt.

Az egyik az erdélyi borszéki kutak vizének alkatrészeiről szól, a másik a „légecs sav" mennyiségének biztos meghatározásáról.

E két munkálaton kivül beterjeszti még dr. F l e i s c h e r kolozsvári tanár két kissebb értekezését: egyik a dithiocyansavas caliumról szól, arhodan ammonium és a higany vegyitése által származott vegyületeket ismerteti.

Végre S t o c z e k olvasta fel Schuller Alajos müegyetemi tanár értekezését a meleg és hő állitólagos összefüggéséről.

MAGYAR TALÁLMÁNY.

A tapló és fakilincs hazája néha-néha még is bir valamit felmutatni, amit a külföld magasabb industriája is megirigyelhet tőlünk. Ilyen Beszédes Sándor hazánkfiának amaz uj találmánya a fénykép-lenyomatokkal, melynek nagy horderejéről mindenki meggyőződhetik. Kőlapokra eddig is vettek föl fényképeket, de az ekkép került kőnyomatok soha se voltak tiszták és biztosak, mert a fényképész nem láthatta a kép viszfényét az átláthatlan kövön. Beszédes papirlapra veszi le a tárgyat s azt alkalmazza kőre, melyről aztán ugy készülnek a lenyomatok, mint a közönséges lithographiánál. Kiváló practicus haszna e találmánynak kivált a térképek másolásánál tapasztalható. A térképek többszörösitése eddig nagy munkába és fáradságba került, mert az eredeti képből a kőrajz elkészitése a nem mindig megbizható gravirozás után heteket vett igénybe. Beszédes ugyanezt a munkát elkészitti tiz óra alatt, ugy hogy egy mérnöki térkép átadása után számitott ez idő alatt már kézbesitheti az illetőnek az első kész lenyomatot. Az árban pedig oly nagy a különbség, hogy az eddig 200—300 forintba került munka (a kőmatrice elkészitése) nem kerül többe 70 krnál. Az előállitás az optikailag képzelhető minden alakban lehetséges e találmány mellett, a mikroskopikustól a legnagyobb terjedelmüig. E mellett praecisióban tulhaladja az eddig előállitott készitményeket, mert a másolat, tisztán mechanicai uton készülvén, teljesen hasonló az eredetihez. Volt alkalmunk látni általa készitett térképlenyomatokat s bátran merjük állitani, hogy azok a nyomás tisztaságára nézve is tulszárnyalják az eddigi gyakran elmosódó térképlenyomatokat. Beszédes az időszerint Esztergomban tartózkodik, s ott a primás képtárában található rézkarczokról készit valóban meglepő másolatokat. Igy a többi közt elkészité a Dürer-féle „kis passio" 37 képét, az eredetiéhez hasonló nagyságban és papiron, ugy hogy az utánzat a csalódásig hü az eredetihez. Most ugyancsak Dürernek „nagy „passió"-ját fogja ez uton többszörözni. Mind a két képcziklus külön könyvalakban fog megjelenni Maszlaghi Ferencz szövegével. — Beszédes, mint halljuk, a magyar kormánynak szándékozik felajánlani találmányát, mely nemcsak a térképek, hanem rajzminták, s átalában minden vonalozott képek és ábrák többszörözésénél értékesithető. Óhajtandó, hogy kormányunk ne engedné a külföldnek e találmányt, mert annak megszerzése valóban nagyon beillik a takarékossági irány keretébe. (H—n.)

FŐVÁROSI HIREK.

× **Kugler Ferencz** tehetséges fiatal szobrász, ki a gróf Andrássy Gyula és neje, ugyszintén Liszt Ferencz mellszobrát készité, ápril 12-én hunyt el Bécsben. Budapesti lapok e hirt meleghangon tartott necrologok kiséretében registrálják. — **A nemzeti szinház** nézőtere egészen zártszékekké fog átalakittatni, továbbá a szinpadról eddig letiltott ujabb franczia drámairodalmi termékek is ismét helyet nyernek. **A dunaparti sétány** már egész a vámházig meghosszabbittatott, e pontig haladtak ugyanis elő az akászfa ültetésének munkálatában. — **Klimek Ilona** árvamegyei születésü 22 éves hajadon egy cselédszerzőnének gyermeke ruháit kinálva eladás végett, ennek gyermeke hollétéről hozzá intézett kérdéseire oly zavartan felelt, hogy gyanut keltett maga ellen. A cselédszerzőné erre jelentést tett a rendőrségnél, mely elfogatván Klimeket, rövid vallatás után tudomására jött, hogy ez gyermekét még márcz. 17-kén a császárfürdő közelében a vizbe dobta. — **Prielle Kornélia** f. hó 16-kán indul vendégszerepelni Kolozsvárra, hol legelőbb a „Sphynx"-ben fog fellépni. — **A „mücsarnok"** javára e hó 15-én előadást tartanak a redoutban. — A csoportozatokon kivül szini előadást is rendeznek.

VIDÉKI HIREK.

+ **Bulyovszkyné Aradon** csütörtökön kezdi meg vendégszereplését. **Aradon egy Dettáry** nevü fiatal ember ittas állapotban volt atyja által megsebesittetett, s bár sebeibe meghalt, az ottani rendőrség a gyilkos atyát mégmindeddig el nem fogatta. — **A nagyváradi független dalkör** f. hó 10-én a „Fekete sas" nagytermében igen fényesen sikerült tánczczal összekötött dalestélyt rendezett. — **Sopronban** legujabban „krajczár takarékpénztár" alapittatott, melybe a polgárok krajczáronkint rakják be megtakaritásukat. — Az intézet az angol „Penny-bank"-ok mintájára van berendezve. — **Dobos** bandája Temesvár környékén még mindig garázdálkodik. Legközelebb egy utazó kereskedőt támadtak meg, nehányszor utána is lőttek, de ennek sikerült gyors lovai segélyével üldözői elől megmenekülni. — **A Deésre** megválasztott sepsi-szentgyörgyi pap bucsu praedikátiójában hiveinek azt beszélte, hogy neki egy este az Isten megjelent, s e jelenetet szépen lefesté csodálkozó hallgatói előtt. Elmondá többi közt, hogy ő már most arról van meggyőződve, „hogy benne az ur lelke müködik" s hogy ezentul „bármit tesz is, azt egy rajta kivül álló, tőle teljesen független erő közvetlen parancsa nyomán teszi." — **Pozsonyban** ápril 6-án vezette oltárhoz hrg Thurn Taxis Miksa Lamoral a maltai rend vitéze, gr. D'Orsay Fannyt Grimaud-Bevillei gr. D'Orsay Emil Békésmegyei nagybirtokos leányát.

A „Debreczeni Ellenőr" tárczája.

Az ő kedveért!

MONTAGUE KELEMEN REGÉNYE.

XXII. FEJEZET.

A padlásszoba lakója.

(55-dik folytatás.)

Kétannyi fizetése volt mint az előkelő Montmorency kisasszonynak, s huszannyi tehetsége, s azért mégis csak nagynehezen tudott az éhségtől megmenekedni, vagy ágyban fekvő anyját ama kevés kényelemben részesitni, melyet az helyzetében szükségelt.

Vanghon Karolinnak jóbarátnője volt, vele szoros összeköttetésben élt, s anyjával a ház előrészének egyik padlásszobáját lakta, mely a magános kis tanitónő szobájával épen átellenes volt, s ezért gyakran jöttek oly helyzetbe, hogy egymással vigasztaló, bátoritó szavakat váltottak, vagy egymást apróbb segélyben részesiték. Chatteris Sarolta már évek óta lakott anyjával együtt bérszobájában. Chatteris asszony a szinház valamely részében volt foglalkoztatva, mielőtt betegségben sinlett, és Sarolta a balletteket szolgálta, mig arra képességgel birt. Jelenleg már „passeé" volt, korra talán 30 éves, de ég tudja, munka és gond által hány évvel idősb. Senki, ki őt most látja, nem tartaná őt a pantomime-i tündérek egyikének, vagy valamely látványos darab büszke amazonjának. Pedig az igy volt. Festék, rizspor és paróka csudát képesek tenni, és Chatteris Sarolta a lámpák fényénél ugy nézett ki a szinpadon, mint egy 23—24 éves leány.

Egyetlen ember sem gondolta volna, hogy az „öreg Lotti"-ba, a hogy ballettánczos nőbarátnői nevezték — valaki valaha szerelmes lett volna: egynehány talán kiváncsi lett volna megtudni, ha kaczérkodott-e valaha, mint a többi mind, hanem habár Lotti a többiekkel együtt tudott nevetni és tréfálni, szerelemről sohasem beszélt. Ha kétség merült fel a felől, hogy vajjon életkönyvében nincsenek-e sötét lapok, az csak épen vélekedés volt, az ily fekete lap hallgatagon elfordittatott, s az olvasón kivül senki sem tudta, hogy mi áll elforditott oldalán, senki sem, csak anyja és Moriarty asszonyság. Ők jól tudták, hogy Sarolta mért nem adott évek hosszu során át egyetlen szeretőnek sem meghallgatást. Ők a szerencsétlenség és szégyen szomoru idejéről tudtak volna beszélni s ama keserü könyekről, melyek egy szép hajzatu sima nyelvü ficzkó után ömlöttek, ki csöndes házukba nyomort és bünt hozott. Csak ők tudtak valamit egy távol eső temetőről, hova Sarolta még most is nyár idején kiment, gyermeke nyughelyére virágot hinteni, a ki, mint ők hivék, soha sem birt volna joggal a világban se névhez, sem valamely álláshoz, kit azonban Sarolta egy anyának az ész szavára nem hallgató öszszes szenvedélye fájdalmával gyászolt.

Hanem életének ezen episodja most már feledve volt, Sarolta a multat holt gyermeke mellé temette, s azon odaadás, melylyel segédtelen anyja iránt viseltetett, nyugalma és ártatlansága gyilkosát egészen elfeledteté vele.

Hanem ez kitérés Vanghon Karolinától s ama veszekedéstől, melyet házi asszonyával folytatott.

Chatteris Sarolta volt a főeszköz arra nézve, hogy az Endell-utczai lakásba költözködhessék, s ezért kötelességének tartá átvenni védelmét is.

Hat hó előtt a mint épen a szinházból hazatért, Karolinát az utczán zavarodott kinézéssel találta bolyongva.

— Eltévedt ön? — Kérdé Sarolta.

— Nem épen, hangzott a nyugodt felelet. Lakáskereséssel foglalkoztam.

— Saját maga számára?

— Igen.

— Milyent kiván ön? Ugyhiszem előkelőt, szólott Chatteris kisasszony, a fél gyászba öltözött kellemes alakot megfigyelve, s arra kiváncsian, hogy vajjon ki lehet e pompás hajzatu lény, ki hozzá hasonlóan a Long-Core-ban bolyongott.

Oh nem, nekem nagyon egyszerüre és olcsóra van szükségem, magyarázta Vanghon kisasssony, ki a világ szokásaival merőben ismeretlen volt, semhogy egy idegennel az utczán beszédbe állani félt volna — oly olcsó mint lehet, csak tiszta legyen.

— Szeretném tudni vajjon Moriarty mama fölvenné-e, szólott Sarolta magában. Ő nem azon „bizonyosak" közül való.

Hogy ama „bizonyosak" alatt mit értett, az Vanghon Karolina előtt ép oly érthetetlen lett volna, ha Sarolta gondolatait egyenesen ki is mondja. Ezt Montmorency kisasszony világosan szem előtt tartá, midőn a fentebbieket meggondolta.

E fiatal nő az ilyféle hölgyek egyetlen jelét sem viselte magán. Sarolta kivette belőle, hogy nevelőnő, ki magát tanitásból tartja fön szegényesen, s hogy oly lakása van, melyet anyagi körülményei folytán nem tarthat tovább, s melynél olcsóbbat kiván fogadni.

— Jöjjön velem haza, mondá neki Sarolta. Ön ahoz egy kissé nagyon csinos, hogy az utczán lakás után bolyongjon. Ha nem eléggé elővigyázó, majd egyszer csak valami becstelen helyen fogja magát találni. A mint tudom nálunk van egy szoba üresedésben, s ha az öreg Moriartynak nem jön megint valami szeszélyes gondolata, akkor meg fogja önt tartani.

Vanghon Karolina hálálkodva követé vezetőjét, ki őt aztán Moriarty asszonynak bemutatá, hanem előbb értésére adta, hogy semmin meg ne ütődjék, a mit e szigoru erkölcsü lény neki mondani fog.

— Az ő ugatása veszedelmesebb, mint harapás, tudja kedvesem, mondá. — Egész tömegét fogja önhöz a merész kérdéseknek intézni, de ez ne aggaszsza önt, nála a pénz a fődolog.

A dolog rendbe hozatott, miután a fiatal nő tizennégy napra előre fizetett, s még azon éjjel beköltözött. Ez időtől kezdve a legpéldányszerübb bérlőnő lett. A nap legnagyobb részében nem volt honn, de ezt hivatása hozta magával. Moriarty asszony ugy tapasztalta, hogy több szomszédos családnál leczkéket ad, s hogy lakbérét igen pontosan fizeti. Chatteris Saroltával, s ennek anyjával igen közeli viszonyba lépett, de azért ugy saját maga, mint előző életére vonatkozólag mély hallgatással volt.

(Folyt. köv.)

HELYI HIREK.

— **Nyilvános számadás** a f. évi április 9-én, egyharmadrészben a helybeli nőegylet, kétharmadrészben a zenede javára adott hangverseny jövedelméről s annak miként történt elosztásáról. Színházi bevétel volt 334 frt 40 kr, tiz szinlap ára á 10 kr 1 frt, felülfizettek: Krajnik Alajos ur 2 frt, dr. Sárossy László ur 1 forint. Összes brutto bevétel 338 forint 40 krajczár. — Kiadás: a színház használatáért 80 forint, a színházi segédszemélyzetnek 29 frt 14 kr, a színházi színészeknek próbákért és a hangversenyen működésükért 56 forint. Hangjegyek iratásaért 1 frt 52 kr. Együtt 166 frt 66 kr. A kiadást levonva maradt tiszta bevétel 171 frt 74 kr., — mely összegnek két harmada 114 frt 49 kr. a zenede pénztárába fizettetett, egyharmada pedig 57 frt 25 kr. a nőegylet elnökségéhez áttétetett. Kelt Debreczenben, április 11-én, 1874. A rendezőség.

— **(Beküldetett.)** Köztudomásu dolog, hogy a debreczeni önkéntes tüzoltó-egylet eszméje városunkban csaknem egy évvel ezelőtt pendittetett meg, nemcsak, hanem az, e város lakossainál — kevés kivétellel — örvendetes viszhangra is talált. — Távol azon gondolattól, hogy az ügy hosszas elintézéséért bárkit is kérdőre vonni szándékoznám, valamint távol attól, hogy azon aggasztó körülményt, melyben tűzbiztonságunk jelenleg sinlődik, megösmertetném, csupán azon szerény kérdést vagyok bátor ez alkalommal az illetőkhöz intézni, hogy vajjon mi lehet annak az oka, hogy a debreczeni önkéntes tüzoltó-egylet létesitése agyon hallgattatik? valamint: mely fontos ok miatt késleltetik ezen ügy tárgyalása akkor, midőn még a legszükségesebb mentő szerekkel sem bir a város, holott nagy összegü pénzalapja van a tüzi pénztárban. Egy tüzoltó.

** **Egy nemes tettről** ir a „Debreczen" melyszerint Kacskovics Iván néh. Zacharias Alajos kiskoru árva leányát saját gyermeke gyanánt magához vette E hirre vonatkozólag nevezett Kacskovics Iván ur szerkesztőségünknél odanyilatkozott, hogy igenis óhajtása lett volna az árvának háztüzhelyet s szerető gondoskodást biztositani, s ez óhajtásának többek előtt kifejezést is adott, de a kis leány nagyatyja nagy szülői ragaszkodása folytán nem engedé teljesedésbe menni ezen óhajtását, amennyiben a gyermeket magához vette s már el is vitte innen Nagy-Váradra.

— **A „Bika" cz. fogadó** egyik szobájába Krifka János nevü ismeretes és már többször büntetve volt tolvaj belopózván onnan egy értékes téli felöltőt s egy hármónikát ellopott, de mielőtt e szerzeményeken tuladhatott volna — már a büntetés várt reá.

— **Ismét nagyot fagyott** az éjszaka, s fél, hogyha többször is ismétlődnék, a tenyészetnek indult zsenge növényéletre szerfelett káros befolyással lehet; mint halljuk, Hadház környékén tegnap nagyszemü jéggel vegyes eső hullott alá.

= **Az aljegyzői** állomásra ugy halljuk számosan szándékoznak pályázni, eddigelé hét pályázót emlegetnek.

= **Beély Róza** kisasszony ugy halljuk még egyszer fellép, éspedig a közönség óhajtása szerint Faustban.

= **Blaháné** asszony 19-én érkezik meg, s 20-án lép fel először, — két fellépte bérleti napon lesz, a többi bérletszünetben. — A helyek iránt jó lesz idejekorán intézkedni.

= **A vásári napok** alatt Angot, Falu rossza és a Havasi rémkirály fognak színre kerülni.

** **Tüz ütött ki** tegnap este fél 9 órakor, a borzasztó szélben hatvan utczán, özvegy Hegedüs Istvánnénak 1447. sz. házánál, hol egy oldal-kémény gyuladt ki; szerencsére az épület cserepes volt, s a bajt is korán észrevették, e szerint a nagyobb veszély elháritatott.

— **A szarvasmarha husárak** a helybeli mészárosok által a f. év april hó 14-től 21-ig megállapitva s a hatóságnál szabályszerüleg bejelentve a következők: 20 kr; hatvan-utczán mindkét székben, varga-utczán. péterfián Hajdu Gábornál és csapó-utczán id. Péntek Istvánnál; minden többi mészárszékben pedig 22 kr.

= **Beküldetett.** T. Szerkesztő ur! Pár napig a „Bika" vendéglőbe voltam beszállva, s szobám ablaka a főpiaczra nyilt. — Más városokban e körülmény előnynek szokott tekintetni, de Debreczenben valóságos veszedelem az, mert oly gyalázatos büzt, mint a minő a fiakkeresek állóhelyéről a szálloda utczai szobáiba felszáll, bizony senkinek sincs kedve drága pénzen megfizetni. Csodáljuk, hogy a városi főorvos szót nem emel, e közegészségileg is veszedelmes rondaság mielőbbi elháritása iránt — Valamint azt sem értjük, hogy mért nem folyamodik a szálloda bérlő bérleszállitás iránt, mert lehetetlen, hogy a nyári nedves és meleg napokban akadjon vendég, ki a piaczra néző szobákban meglakhassék. Egy vidéki.

= **Egy szegény böszörményi asszony** H.-Dorogon valahogy egy véka gabonára tett szert, s a mint már közel járt Böszörmény felé, egy taligás emberrel találkozott, ki is megszánta az öreg asszonyt, s felajánlotta a taligát, hogy beviszi az életet Böszörménybe. Be is vitte, de ugy hogy a szegény asszony ma is sirva néz utána, mert a város alatt a kegyes szivü paraszt megcsapkodta a lovat, s a véka buzának azóta se hire, se hamva.

Piaczi árak Debreczenben.

Április 6-án. Alsó és felső árak: 1 mérő buza 4.00—4.50., 1 mérő kétszeres 3.40—3.60., 1 mérő rozs 3.00—3.20., 1 mérő árpa 2.20—2.40., 1 mérő zab 1.75—1.85., 1 mérő tengeri 2.60—2.80., 1 mérő köles 2.90—3.10., 1 mérő kása 6.00., 1 zsák burgonya 1.50., 1 mázsa szalonna 37—38 frt, 1 mázsa háj 40—42 frt.

Legujabb szinmü, itt először.

Debreczeni szinház.

VIII Bérlet. 16. szám.

Csütörtökön, április 15-kén **adatik:**

DIDIER,

vagy:

A KÉSŐ SZERELEM.

Szinmü 3 felvonásban. Irta: Breton Péter. Forditotta E. Kovács Gyula. (Rendező: Mándoki.

Kezdete fél 8-kor, vége 10 előtt.

Felelős szerkesztő: **Szabó Antal.**
Főmunkatárs: **Hamar László.**

HIRDETÉSEK.

CSAK A LEGJOBB GÉP A LEGJUTANYOSABB.

Családi- **55 frt.** varrógép. **55 frt.**

Kedves kötelességemnek ösmerem a t. cz. közönséget figyelmeztetni, hogy egy előnyös üzletkiterjedésénél fogva, mely Európa legelső és leghiresebb gyárából kikerült nehány száz varrógép tartása által jutottam, 1875. évi január 1-től képes vagyok minden ebbeli hozzám intézett kivánalmaknak eleget tenni.

És mivel **csak a legjobb gép a legjutányosabb,** képes vagyok, az ösmert előnyösségnél fogva, eddig **még nem létezett vételárakat szabni**, éspedig:

Egy tökéletesen felszerelt **Wheeler-** és **Wilson**-féle családi varrógép, a szükséges **kellékekkel, jótállás, becsomagolás** és **betanitással** együtt

55 frt — és feljebb — 55 frt

föltételezve annak finomabb — diszesebb kiállitása a legpompásabb példányig — mely valódi disze a szobának.

☞ Megjegyzendő, hogy ezen előnyösen ismert gépeknek egyedüli raktára — melyekből évente 20.000 darab jó forgalomba — Debreczen és vidére csakis nálam létezik.

☞ Egyszersmind ajánlom ugy a helybeli, mint a vidéki nagyérdemü közönségnek gazdagon ellátott

Zongoraeladó- és kikölcsönző üzletemet;

varrógép és zongora kijavitásokat — guovrirozást, tüdzést és előnyomatást felvállalok.

Mentze A. H.,
családi varrógép és zongora-eladó raktára
Széchenyi-utcza 1813. szám.

BIZONYITVÁNYOK.

Ezennel bizonyitom, hogy én Mentze A. H.-tól ezelőtt 5 évvel egy Wheeler és Wilson-féle varrógépet vettem, mely mostanaig és a sok használat daczára is nagyon jó, és igy bárkinek is a legmelegebben ajánlhatom. Debreczen, 1875. január 9. Zengey Jánosné.

Kedves kötelességemnek tartom bizonyitani, hogy a négy évvel ezelőtt Mentze A. H. raktárából vett varrógép igen jó, kitünő és szép szerkezetü, azon eddig semmi hiba és igazitás nem történt. Debreczen, 1875. január 8.

Frics József, városnyomdai ügyvezető

Mentze A. H. varrógép-rak aráról két varrógépet vettünk s azt mind varrásra, mind kiállitásra kitünőnek bizonyitjuk. Debreczen, 1875 január 6. Szmrecsányi Zsuzsa és Pataky Árpádné.

T. cz. Mentze A. H uruak helyben.

Szives megkeresésére igazolom, hogy az öntől ezelőtt 3 évvel vásárolt családi varrógéppel ugy tartósságra, mint pontos és helyes szerkezetére nézve eddigelé megvagyok elégedve. Tisztelettel lévén Debreczenben, 1875. jan. 9. Mikinszky Károly.

Ezennel bizonyitom, hogy én Mentze A. H.-tól, ezelőtt két évvel egy Wheeler és Wilson-féle varrógépet vettem, mely mostanaig, daczára a folytonos használatnak és soha nem igazitva, a legjobb és igy bárkinek is a legmelegebben ajánlhatom. — Debreczen, 1875. Jan. 9.

Szombaty Istvánné.

Alólirott Mentze A. H. varrógép-raktárából már két varrógépet vásárolván, tapasztalásom után mindenkinek lelkiösméretesen ajánlhatom; mivel mindakét különnemü varrógép a legjobban és a czélnak megfelelőleg bizonyult be; és hosszas használat után is a legjobb állapotban van, ezért öt s varrógép-raktárát mindenki figyelmébe ajánlhatom. Debreczen, 1875. január 7. Gróf Bethlen Mikó Róza.

Ezennel bizonyitom, miszerint Mentze A. H.-től egy Wheeler és Wilson-féle varrógépet vettem, mely czéljának minden tekintetben megfelel, ugy hogy azokat mindenkinek a legmelegebben ajánlhatom. Debreczen, 1869 jul. 25. Psenyeczki Nagy Sándor, főisk. tanár.

Mentze A. H varrógép-raktárából egy varrógépet vettem, és azt, mint varrásra legkitünőbbnek találtam, mit ezennel bizonyitok. — Debreczen, 1875. január 8. Kiszner Károly, mk.

Hogy a Mentze A. H. varrógép-raktárából ezelőtt egy pár évvel egy varrógépet vettem, s azt mind varrásra, mind kiállitásra nézve kitünőnek találtam, bizonyitom. — Debreczen, 1875. jan. 9. Szilágyi István.

Alólirt bizonyitom, hogy Mentze A. H. varrógép-raktárából vett géppel megvagyok elégedve, mert tökéletes jó.

Kőmüves Antalné.

Elösmerjük és bizonyitjuk, mint a kik hasonlóan vettünk és megvagyunk elégedve.

Fejér Ferdinándné. Barcza Lajosné.

93. 2—3.

Tavaszi felöltők

és

más egyéb öltözékek

ugy készen kaphatók, mint megrendelésre a legpontosabban es legjutányosabban elkészittetnek, tetszés szerinti finom szövetekből

LINCZER VILMOS

férfi-ruha üzletében

a főpiaczon a Nánássy-féle ház alatt.

Számos megrendelésért esd

KOHN VILMOS,

mint Linczer Vilmos megbizottja.

71. 3—5

Pályázat.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságánál **egy aljegyzői, egy levéltári segédi** és **egy utsza-biztosi állomás** üresedésbe jövén, annak betöltése végett ezennel pályázat nyittatik; felhivatnak tehát az ezen állomások bármelyikét elnyerni óhajtók, miszerint kérvényeiket **f. hó 19-től május hó 8-ig bezárólag** naponként d. e. 10 órától 12-ig alólirt hivatalban nyujtsák be, vagy szóbelileg jelentkezzenek.

Kelt Debreczenben 1875. április 6.

A polgármesteri hivatal.

103. 2—2

Jelzálog kölcsönök.

A „Debreczeni Ellenőr" 62. számában megjelent hirdetésemen kivül, még más feltételek mellett is, jelzálogkölcsön felvételek eszközlésére, vagyok felhatalmazva, u. m.

I. 34 évi törlesztéssel 100 frt 88—90 frtba számitva. (Nem papirban hanem készpénzben 6 ¾ kamatra.)

II. Nagyobb birtokokra 32 évi törlesztéssel 7 % kamatra 100 frt 95 frtba számitva, szinte készpénzben.

Az első kölcsönfelvételnél, a visszafizetésnél a 88—90 frtba számitott papirok 100 frt helyett fogadtatnak el, ugy hogy az elsőnél vesztett 10 frt a törlesztésnél visszanyerhető.

Löwenberg Jakab.

101. 2—3.

Szódaviz gyári értesités.

Azon tapasztalt pártfogás, melyben a t. cz. közönség a mult évben általam felállitott

SZÓDAVIZ GYÁRAT

részesiteni kegyeskedett, bátoritja fel alulirottat a nagyérdemü közönségnek ujból becses tudomására hozni: miszerint Debreczen városában ***Nagy-Hatvan utczai 1567. számu házban*** elhelyezett gyáramat — a kedvező támogatás által serkentve — az idevágó ujabb vivmányoknak teljesen megfelelőleg berendezvén, képes vagyok bármilyen mérvü megrendeléseknek eleget tenni, igérvén, hogy a jelzett gyárral, üzleti viszonyban levő közvetitőket és fogyasztókat, a legnagyobb kedvezményekben részesitendem.

A midőn az eddigi pártfogásért a t. cz. közönségnek hálás köszönetemet jelentem, kérem egyszersmind jövőre is becses támogatását s pártfogását.

Rischák Lajos.

87. 2—3.

Eladó kosok.

A debreczeni gazdasági tanintézetnél több harmadfü és tok kos van eladásra felállitva. Venni szándékozók az intézeti gazdaságba kéretnek kifáradni.

Molnár Lajos.

igazgató.

90. 4—6

ROTT LIPÓT és TESTVÉRE

DEBRECZENBEN.

A FÉRFI DIVATTEREM

☞ Czegléd-utsza **2** sz. a. ☜

ajánlja a n. é. közönségnek a tavaszi idényre:

Fehérnemü raktárából:	Tavaszi ruharaktárából:	Kalap és férfidivat raktárából:
CHIFFON INGEK 1.20—3.50ig	**1 egész tavaszi férfi öltöny 12—28 forintig**	Legujabb divatu **magyar és német**
Rumburgi ingek 4—10 frtig.	**Egy tavaszi felöltö 12 forinttól 20 forintig**	***kalapok***
Szines Kreton ÉS OXFORD INGEK 1.20—4 frtig.	**Egy fekete öltöny 20—30 frtig.**	NYAKKENDŐK GALLÉROK és KÉZELŐK valódi franczia
MAGYAR, NÉMET **lábravalók** himzett ingbetétek selyem, batiszt és len **zsebkendők** HARISNYÁK	**Gyermek öltönyök (3 évestől kezdve.)**	NŐI és FÉRFI ***kesztyük.***
	Vidéki rendelmények pontosan eszközöltetnek.	Mindennemü UTI ESZKÖZÖK.

KUBINYI KÁLMÁN

üzletébe

DEBRECZENBEN

következő áruk

igen nagy választékban megérkeztek u. m.

Férfi és gyermekkalapok!

NYAKKENDŐK!

NAPERNYŐK:

Özbör kesztyük!

TOILETTE CZIKKEK!

ÉKSZEREK!

melyek az igen olcsó árak végett is a nagyérdemü közönség becses figyelmébe ajánltatnak.

Nagy választék!!! Igen olcsó árak!!!

A bécsi világ-kiállitáson 1873-ban a legmagasabb kitüntetési érmet nyerte

VERES LÁSZLÓ

arany és ékszermüves

Debreczenben főpiacz Szikszay József ur háza alatt.

Ajánlja a nagy érdemü közönségnek

névnapi ajándékul

alkalmas **arany** és **ékszerczikkeit** és pedig: legujabb divatu női garniturákat és karpereczeket, női és férfi óraláncokat, medailonokat, függőket, inggombokat, legujabb divatu női férfi gyürüket, ezüst-éteszközöket, u. m. evő, kávés és szedő-kanalakat, késeket, villákat, sótartókat, czukor-szelenczéket, s egész ezüst ét-készleteket 6—12 személyre, s minden más itt elő nem sorolt, de ezen szakba tartozó tárgyakat a legjutányosabb áron. Az arany nemüek mind 18 karátos aranyból készültek s hivatalos bélyeggel vannak ellátva.

Egyszersmind van szerencsém a n. é. közönséget értesiteni, hogy mindenféle **régi aranyat** és **ezüstöt** a legmagasabb árakon vásárlok és becserélek: ugyszintén mindenféle ékszerjavitást s uj divat szerint átalakitását elvállalom s ugy helybeli mint vidéki mindennemü megrendeléseket a legpontosabban s rövid idő alatt teljesitek.

Tisztelettel

Veres László,

arany és ékszermüves Debreczenben

10—10

T. cz.

Van szerencsénk tudatni, hogy a közelgő **Sz.-György**-napi vásárt **1875. évi április hó 12-től 21-ig** eddigi helyiségünkben, bécsiutcza 79—80. szám alatt tartandjuk, mely alkalomra

vászon, asztal- és ágynemüek

valamint kész férfi, női és egyébb

FEHÉRNEMÜEKKEL

dusan berendezett raktárunkat ajánljuk, időszerint leszállitott, olcsóbb árak mellett. Tisztelettel

Kunz József és Társa

Budapestről.

76 6—10

Laptulajdonos **Molnár György**. Kiadja a **városi könyvnyomda** Debreczenben.